

Present perfect (Have + 3. alak)

1 Ez a rész a múltban befejezett cselekvésekről szól (ilyenkor a magyarban múlt időt használunk). A present perfect mindegyik alapvetően egy múlttól jelenig tartó időtartamban történik (valamikor). Ebben az esetben a jelenre már befejeződött. (Amennyiben garantáltan nem tart el *nagyjából* a jelenig az az időtartam, amiben a cselekvés történhetett, akkor nem használhatunk present perfect-et! Mit jelent a *nagyjából*? Azt, hogy ha *elhanyagolhatóan rövid* idővel ezelőtt fejeződött be az adott időtartam, akkor még lehet present perfect.) Lássunk példákat a leggyakoribb esetekre:

1. *Megettem az almát.* = *I have eaten₃ the apple.* (Present perfect, mert nincs „múltbeli idő”)
2. *Reggeli óta megettem 5 almát.* = *I have eaten₃ 5 apples since breakfast.* ☺ (Present perfect, mert van egy múlttól jelenig tartó időtartam)
3. *Tegnap megettem 10 almát.* = *Yesterday I ate₂ 10 apples.* ☺ (van „múltbeli idő”, ezért múlt idő)
Ha a múltban történt dolgoknál „when”-t használunk akkor mindig múlt idő van.

Múlt időt (past...) csak akkor használhatok, ha van egy múltbeli (jelenig nem tartó) idő, akár a mondatban, akár a szituációban, de legalább mindkettőn gondolnunk kell rá. (Egyszerű szabály de kevés a kivétel). Ilyenkor persze a present perfect nem lehet!

Ennek csak a 3. mondat felel meg!

Ha múltban befejezett dologról van szó és nincs fentebb említett „múlt idő”, akkor leggyakrabban present perfect simple-t használunk (have + 3. alak), mivel úgy tekintjük, hogy az időtartam a jelenig tart. (Brit angol)

4. Amennyiben viszont „ismert” dolgok múltbeli **részleteiről** van szó, szinte mindig múlt időt használunk (akkor is, ha konkrétan nem mondjuk meg, mikor történt a dolog).

Példák:

1. *Nice necklace. Did you buy it or get it as a present?* = *Szép nyaklánc. Vetted, vagy ajándékba kaptad?*
2. *I have bought a good book. It was very expensive.* (Gyakori, hogy az első mondat present perfect, mert mondjuk nem mondjuk meg, mikor történt, de a második már múlt idő, mert a present perfecttel „bevezetett” dolog mostanra már „ismert”, és annak csak „részleteiről” beszélünk.)
3. *I bought these nice figures in England.* = *Ezeket a szép figurákat Angliában vettem.* (rámutatok néhány figurára, ott vannak a polcomon, tehát mostmár „ismertek”)
4. *Where did you buy this nice glass?* = *Hol vetted ezt a klassz poharat?*

2 A present perfectet használjuk múltban elkezdődött és még a jelenben is tartó cselekvések esetén is. Ilyenkor a magyarban jelen időt használunk. Sajnos annyira nem egyszerű a helyzet, mert ilyenkor néha az egyszerű (simple), néha pedig a folyamatos (continuous) present perfect helyes. Lássunk néhány példát:

1. *10 éve ismerem Joe-t.* = *I have known Joe for ten years.* (present perfect simple)
1998 óta van meg ez a karórám. = *I have had this watch since 1998.* (Az ige nem lehet folyamatosban!)
I have always got up early. = *Mindig is korán keltem fel.* (most is)
I have often visited her. = *Gyakran látogattam (és látogatom is).*
2. *Joe és Al reggel óta alszanak.* = *Joe and Al have been sleeping since morning.*
(present perfect continuous)
3. *Joe 10 éve él Londonban.* = *Joe has been living in London for 10 years.* (ezt javaslom)
Joe has lived in London for 10 years. (így is lehet, de inkább a másikat javaslom)

Ilyen szituációk esetén:

- néha csak a present perfect simple használható (1.),
- néha csak a present perfect continuous (2.),
- néha pedig mindkettő (3.)!

Mikor lehet csak present perfect simple? (1.)

Vannak olyan igék, amiket nem szoktunk folyamatos (continuous) igeidőkben használni. (lásd segédanyag! ☺)
Azokat biztosan csak *present perfect simple*-ben használhatjuk, *present perfect continuous*-ban nem.
Ezenkívül, akkor is **egyszerű** present perfectet használunk, ha a mondatban *often, always, usually, never*, stb. van, amiket már az **egyszerű** jelennél megszoktunk.

Mit csináljunk a többivel? (2.) és (3.)

LEGYEN MINDIG CONTINUOUS!!! (have been ...ing)

A *present perfectnek* van egy érdekes további jelentése. Példa:

– *You look hot.* = kb. *Ki vagy melegebben.*

– *Yes, I have been running.* = *Igen, futottam.* (Lehet, hogy már abbahagytam, de elég sokáig futottam, hogy ki-melegedjek, és elég rövid idővel ezelőtt hagytam abba, hogy ne hűljek le.)

Ellentétben ezzel:

I have run. = *Futottam.* (Ez sem a hosszúságról nem szól, lehetett jó rövid, sem a befejezés idejéről nem szól, lehetett jó régen, tehát ide nem lenne jó.)

SINCE és FOR

Since esetén az időtartam múltbeli kezdetét mondjuk meg, *for* esetén az időtartam hosszát.

A *since* kizárólag *perfect* esetén használható (leggyakrabban *present perfect* – múlttól jelenig tartó időtartam).

A *for* minden igeidőben használható.

Since: *I have been here since 9 o'clock.* = 9 óra óta vagyok itt.

I arrived at 9 o'clock. = 9 órakor érkeztem. (Tehát a megérkezés és a 9 óra egyidőben volt.)

I have been here since I arrived. = Itt vagyok amióta megérkeztem. (A 9 órát helyettesítettem azzal, hogy megérkeztem, mert egyidőben történtek, tehát ugyanarra az időre utalnak!)

She has been working hard since the boss talked to her. = Keményen dolgozik, amióta a főnök beszélt vele.

For: *I was here for 2 weeks.* = Két hétig voltam itt.

I am here for 2 weeks. = Két hétig vagyok itt.

I have been here for 2 weeks. = Két hete vagyok itt.

I will be here for 2 weeks. = Két hétig leszek itt.

Vegyes példák a present perfectre:

It has rained since Monday. = 1. Hétfő óta már esett.

(2. Hétfő óta esik. – ezt ne használd)

It hasn't rained since Monday. = Hétfő óta nem esett (egyáltalán).

It has been raining since Monday. = Hétfő óta esik. (állandóan)

It hasn't been raining since Monday. = 1. Nem esik megállás nélkül hétfő óta. (De az lehet, hogy néha esett.)

(2. Hétfő óta nem esett. – ezt ne használd, szerintem gagyi, bár kétségtelenül helyes!)

Mikor éreztél a vonatállomásra? = *When did you **arrive** at the station?* (~~arrive to~~ nem lehet!)

Mikor éreztél Magyarországra? = *When did you **arrive** in Hungary?*

Mikor éreztél meg a szigetre? = *When did you **arrive** on the island?*

*When did you **leave** for London?* = *Mikor indultál Londonba?*

*When did you **leave** London?* = *Mikor indultál Londonból?/Mikor hagytad el Londont?*

*When did you **leave**?* = *Mikor indultál (el)/mentél el?*

A *when* az pont egy „múltbeli” időre kérdez, ezért ott múlt idő van.

Ma délelőtt nem találkoztam Joe-val. = *I didn't meet Joe this morning.* (már elmúlt délelőtt)

I haven't met Joe this morning. (még délelőtt van)

Nem találkoztam ma délelőtt Péterrel. (Péter a postás, aki mindig fél 10 és fél 11 között szokott jönni) =

I haven't met Peter this morning. (10-kor)

I didn't meet Peter this morning. (11-kor)

(Az a fontos, hogy **mire gondolunk!**)

I'm sorry I'm late. Have you been waiting long? – *Bocsi, késtem. Régóta vársz?*

A „várakozás” nem tartott a jelenig, de olyan rövid idővel ezelőtt fejeződött be (10 másodperc?), hogy elhanyagoljuk a várakozás hosszához képes (1 óra? ☺), ezért lehet present perfect. (Persze lehetne múlt idő is.)

A tesóm írt sok verset. = My brother has written many poems.

A tesóm tavaly sok verset írt. = My brother wrote many poems last year.

Shakespeare sok színdarabot írt. = Shakespeare wrote many plays. (Tudjuk, hogy már nem él, következésképpen az időtartam, amiben írt, nem tarthat a jelenig! És tudjuk azt is, mikor élt.)

„Már voltam valahol”

Ez egy kicsit másképp működik, mint a magyarban. Figyeld meg jól a példákat!

*Már voltam Angliában. = I have been **to** England.*

*Egy hónapja vagyok Budapesten. = I have been **in** Budapest for a month.*

*Tavaly Angliában voltam. (egész évben) = I was **in** England last year.*

*Tavaly voltam Angliában. (nem egész évben) = I went **to** England last year.*